

Рудницька С. Ю., Гуцол К. В. Розвиток наративної компетентності користувачів соціальних мереж//Інноваційні трансформації в сучасній освіті: виклики, реалії, стратегії : зб. матер. III Всеукр. відкр. наук.-практ. онлайн-форуму, Київ, 15–16 черв. 2021 / за заг. ред. І. М. Савченко, В. В. Ємець. — Київ : Національний центр «Мала академія наук України», 2021. — С.359-362.

РОЗВИТОК НАРАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ КОРИСТУВАЧІВ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ

Світлана Юріївна Рудницька, доцентка, завідувачка лабораторії когнітивної психології Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України, докторка психологічних наук, м. Київ

Кирило Віталійович Гуцол, науковий співробітник лабораторії когнітивної психології Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України, кандидат психологічних наук, м. Київ

У сучасному інформаційному суспільстві через принципове ускладнення комунікативних процесів і глибоке занурення пересічної людини в цифрове середовище щораз більшої актуальності набуває проблема дискурсивного конструювання досвіду особистості у віртуальному освітньому просторі, в контексті розв'язання якої спеціального дослідження потребує питання опанування наративної компетентності користувачами соціальних мереж.

Метою нашого дослідження було обґрунтування ефективності впливу запропонованого нами тренінгу на розвиток наративної компетентності користувачів соцмереж [1].

До експериментальних груп було залучено 60 осіб віком від 18 до 57 років, з них: 30 осіб з передсмысловим рівнем сформованості наративної компетентності (дві тренінгові групи по 15 осіб); 30 осіб зі смысловим рівнем сформованості наративної компетентності (дві тренінгові групи по 15 осіб). До складу контрольних груп було залучено 30 осіб віком від 18 до 57 років, з них: 15 осіб з передсмысловим рівнем сформованості наративної компетентності; 15 осіб зі смысловим рівнем сформованості наративної компетентності. Ефективність застосування запропонованого тренінгу наративної компетентності було доведено за допомогою порівняльного аналізу результатів щодо рівня сформованості наративної компетентності його

учасників до і після участі в тренінгу та порівняння результатів експериментальних і контрольної груп. Усім респондентам, залученим до тренінгової роботи, після його проходження було також запропоновано відповісти на питання анкети-самозвіту й анкети-самооцінювання щодо власних результатів розвитку наративної компетентності.

Аналіз відповідей учасників засвідчує: очікування від тренінгу в 75% учасників здійснилися на 80% і більше; настановлення на навчання під час тренінгу визначили в себе 100% учасників, при цьому в 90% випадків воно було визначено вище середнього; 100% учасників зазначили, що досвід, отриманий ними в процесі участі в тренінгу, виявився корисним для них, при цьому 60% визначили важливість цього досвіду для них на 75% і вище. 95% засвідчили, що зможуть застосовувати отриманий досвід у професійній діяльності, 80% — у повсякденному житті, при цьому 65% вважають, що цей досвід може бути використано на 70% і більше. До суттєвих досягнень за результатами тренінгу 70% учасників віднесли набуті вміння: виокремлювати певні ситуації, що експлікуються в текстових висловленнях; стисло переказувати зміст тексту; визначати в тексті наративу його тему; виділяти проблему, до розв'язання якої прагне автор; висувати власні припущення щодо подальшого розвитку змісту наративу; ставити питання до автора. Серед характерних труднощів під час виконання завдань та вправ тренінгу у 80% учасників відзначили вміння рефлексувати підстави власних інтерпретаційних процесів, прогнозувати ефект (наслідки) від знайомства з певним наративом; 95% описують власні загальні враження від участі в тренінгу як позитивні; готовність підвищувати власний рівень наративної компетентності визначили в себе 45% учасників тренінгу, при цьому 20% визначили рівень їх готовності як дуже високий; 40% вважають, що тренінг варто пройти кожному, 20% — 361 політикам, 15% — молодим шлюбним парам, 5% — їхнім керівникам на роботі. Аналіз відповідей учасників тренінгу, які передбачали суб'єктивне оцінювання власних досягнень, набутих під час тренінгу, за окремими критеріальними ознаками сформованості основних рівнів наративної компетентності (згідно з теоретичною моделлю нашого дослідження [2; 3]), засвідчує, що: вміння, сформованість яких передбачено передсмысловим рівнем наративної компетентності, виокремили в себе 100% респондентів, що збігається з результатами, отриманими за процедурою визначення рівнів наративної компетентності особистості; вміння, сформованість яких передбачено смисловим рівнем наративної компетентності, виокремили в себе 86,67% респондентів, проте за процедурою визначення рівнів наративної компетентності особистості вміння, що віднесено до смислового рівня її сформованості, визначено в 91,67%; вміння, сформованість яких передбачено

метасмисловим рівнем наративної компетентності, виокремили в себе 13,33% респондентів, проте за процедурою визначення рівнів наративної компетентності особистості уміння, що віднесено до смислового рівня її сформованості, визначено у 8,33%.

Отже, можна зробити висновок, що респонденти здатні усвідомлювати опановані ними під час тренінгу вміння, а результати суб'єктивного оцінювання не принципово відрізняються від результатів, отриманих за процедурою визначення рівнів наративної компетентності особистості [1]

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ 1. Гуцол К. В. Діагностика сформованості рівнів наративної компетентності особистості. Особистісні та ситуативні детермінанти здоров'я : матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції (22 листопада 2019 р.). Вінниця : Донецький національний університет імені Василя Стуса, 2019. С. 77–81. 2. Гуцол С. Ю. Метафора як спосіб символічного вираження внутрішнього досвіду особистості. Вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». Філософія. Психологія. Педагогіка. 2007. № 3 (21). Ч. 2. С. 109–116. 3. Рудницька С. Ю. Гуманітарні технології: від скепсису до оптимізму. Технології розвитку інтелекту. 2017. № 6 (17). URL: https://lib.iitta.gov.ua/708926/1/Rudnytska_Svitlana_Juriiivna_Gumanitarni_tehnologii_vid_skepsysu_do_optymizmu.pdf (дата звернення: 09.06.2021).